

28 april 2024

Zacheüs rende vooruit en klom in een vijgenboom om Jezus te kunnen zien.

Lukas 19:1-10

We weten heel weinig van Zacheüs. Zijn naam betekent ZUIVER. Dat klinkt veelbelovend. Maar, even voorzichtig fantaseren, misschien legde het ook meteen druk op hem, een constante wijsvinger van zijn moeder: "Zuiver zijn jongen!"

Zacheüs is de kleinste van de klas; even door fantaseren, misschien is hij ook wel de slimste, een kleine nerd die geweldig kan rekenen. Kortom, een klasgenootje om flink te pesten. En Zacheüs denkt: Later (als ik nog steeds niet groot ben) ga ik in een tolhuis zitten. Dat is eenzaam, maar dat ben ik toch al. En dan mogen al mijn pestkoppen boeten.

En zo gebeurt het. En blijktbaar is Zacheüs zo goed in dit werk dat hij promoveert, hij wordt hoofd-tollenaar. Het geld stroomt binnen. Een deel daarvan moet hij afstaan aan de Romeinen, de bezetters, maar een deel houdt hij zelf. En hij kan er goed van leven. Wie wil dat niet: rijk worden? In elk geval wil iemand dat die zich voor de rest arm voelt.

Op een goeie dag is het heel druk in Jericho. Jezus komt langs. Zacheüs zou een topdag kunnen hebben: veel tol-klanten - maar wat doet hij: hij verlaat zijn tolhuis en gaat rennen. En klimmen, in een boom. Nog steeds dat kleine jongetje. Hij wil Jézus zien. Hij verstopt zich in een vijgenboom.

Weet je wie dat ook deden: zich verstoppen achter vijgenbladeren? Adam en Eva. Toen ze de verboden vrucht gegeten hadden. Zacheüs verstopt zich voor Jezus - om Hem te kunnen zien! Dát is dubbel!

En hoeveel mensen lijken er in deze niet op Zacheüs? Je bent misschien best wel rijk, maar je voelt een leegte, je bent onverzadigbaar - en die Jezus, daar ben je stiekem toch wel heel nieuwsgierig naar. Niet dat je nou meteen tussen de Joelende gelovigen in wilt staan, voorin een kerk, maar je bent óók niet onverschillig, en zeker niet vijandig. Op een afstandje, met overzicht, met verwachting, je weet het nooit: of die Jezus misschien iets kan toevoegen aan je leven.

Daar komt Jezus. En daar begint het verhaal mee: dat Jezus eraan komt. Voordat Zacheüs gaat rennen, is Jezus allang aan het lopen. En Hij blijft precies onder de boom van Zacheüs stilstaan. Hij kijkt naar boven. "Zacheüs, kom zo gauw mogelijk naar beneden!" Jezus weet hoe Zacheüs heet - alleen gebruikt Hij zijn naam met respect en niet zoals zijn pestkoppen: Ha, meneertje Zuiver! Zo zuiver was hij ook niet. Maar Jezus spreekt hem daar liefdevol op aan. "Ik moet bij jou logeren." Hij zegt het met zoveel gezag dat Zacheüs geen moment kan aarzelen. Alsof Gód zelf dit bepaald heeft: dat Jezus daar nu heen moet. De snelheid van de rennende Zacheüs moet nu meteen benut worden, anders komt hij misschien alsnog weer stil te staan.

En wat is nou het geheim van Jezus? Misschien dit: Hij kan je het gevoel geven dat jij op dat moment de belangrijkste mens ter wereld bent. Dat is iets heel bijzonders. Dat je voor honderd procent aandacht krijgt - uit de hémel. Alle omstanders schudden hun hoofd: dat Jezus uitgerekend deze slechte mens uitkiest. Hij gaat daar een beetje eten en drinken van het geld dat Zacheüs van ons afgetrosgeld heeft. En ze hebben nog gelijk ook. Maar ze vergeten één ding: welke uitwerking Jezus op iemand kan hebben.

Moet je es kijken: Jezus begint niet over berouw en vergeving. Hij zegt ook niet wat Zacheüs nu moet gaan doen. Hij is daar gewoon, in dat huis - zonder oordeel. En het voelt zo goed... Als Jezus dan in jouw huis komt - zo'n integere persoon - dan heb je ineens helemaal geen zin meer om nog te blijven leven zoals je leefde. Dan wil je ineens heel andere prioriteiten stellen. Dus wat doet Zacheüs: hij roept spontaan dat hij gaat uitdelen. Nu wordt hij dan echt meneer Zuiver. Dat doet hij zelf - ja, maar Jézus veroorzaakt de zuivering. En het effect zal zijn dat de mensen in Jericho de verandering zullen opmerken. Hij blijft dat kleine mannetje, misschien zelfs wel de tollenaar - maar er is fundamenteel iets veranderd aan hem. Hij is gered!

Suggesties voor een gesprek.

1. Op een afstand, maar eigenlijk wel heel nieuwsgierig naar Jezus: praat daar eens over door.
 2. Het verhaal begint met Jezus die naar Zacheüs toe komt. Zie je een link met de kinderdoop?
 3. Mag je in een preek wel zo fantaseren over (de jeugd van) Zacheüs?
 4. Praat eens door over het geheim en de uitwerking van Jezus op iemand?
 5. Adam en Eva verstopten zich ook achter vijgenbladeren. Zie je overeenkomsten en/of verschillen met Zacheüs?
 6. Aan het einde van de preek kwam het gedicht 'De feiten van het leven' van de Ierse schrijver Pdraig O Tuama. Kun je het opsporen en dan zeggen wat je raakt?
-